

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

THOMAS GRAAE

ALBERTI

BONDEFANGERFRØ
STUDENT
PROKURATOR
POLITIKER
MINISTER
MILLIONTYV

KØBENHAVN 1908
forhen A. CHRISTIANSENS FORLAG
(HERMANN-PETERSEN)

ALBERTI

THOMAS GRAAE

ALBERTI

BONDEFANGERFRØ
STUDENT
PROKURATOR
POLITIKER
MINISTER
MILLIONTYV

KØBENHAVN
FORHEN A. CHRISTIANSENS FORLAG

1908

**J. COHENS BOGTRYKKERIER
(GEORG A. BACH)**

BONDEFANGERFRØ

Bønder er Bønder, siger et gammelt Ord. Der er en Sandhed i det og en stor Løgn, en Livsløgn. Netop i disse Dage, da Bondekulturen uhjælpelig har spillet fallit, turde der være Anledning til at skelne mellem Bønder. Det er nu seks Aar siden, at han stedtes til Hvile, han den store Menneskeken-der, store Menneskeforagter, Viggo Hørup. Den Baalfærd glemmes aldrig. Det var ikke Talernes Værd eller Vægt. De var 7 i Tallet, men Største- parten ret tarvelige. Saa spillede Orkestret op, saa lød disse Toner :

Grøn staar Vinterrugen
ind mod snelagt Gaard,
tung og bred i Smugen
Sjællands Bonde staar;
skyet Panden luder,
Øjet graadfyldt ser.
Aa! saa har han spurgt det:
Hørup er ej mer!

Ikke inden for Højskolens hvidkalkede aandsfor-
ladte Vægge hørte de hjemme de Bønder, Jeppe

Aakjærs Bønder. Aldrig har de siddet ved grundtvigianske Epigoners Fødder for saa, naar de var blevne Mænd og havde faaet Fingre i den fædrene, fede Bondejord, at købslaa med Greven om det kommunale Selvstyre og smide fyrretyve Millioner i Grams til de store og smaa Bønder.

Det er de gamle Hørupperne. Det er Danmarks Haab, maaske Danmarks Fremtid. — —

Trindt om i Landet, i hver Købstad og hver Landsby, der sidder ranke Borgere og stovte Bønder. Der sidder Folk, som giver Højskolen og Bondekulturen Døden og Djævelen. Det er Mænd, som vidste, at man paa Tune Højskole spandt de Intriger, der til Skam og Skade for Demokratiet satte paa Hørups Plads — Bondefangeren Alberti. De Mænd har aldrig glemt, at Hørup blev svigtet. Og det er jo ikke saa længe siden, at Holger Begtrupps og Sigurd Bergs Højskolebønder stemte paa Lars Dinesen. Hørupperne er rankvoksne Mænd, som nærer en berettiget Frygt for den lyssky Alliance, der paa Fyn — Højskolens Eldorado og Klavs Berntsens Paradis — sluttedes mellem Sablen og den bløde Hat. — — — —

Stærktmavet og rødblisset er han, den anden sjællandske Bonde, den reformerte Kalkunbonde, Strøllille Typen. Han kommer til København. Det er en Mand, der læser sine Blade og selvfølgelig ved,

at der er Bondefangere i København. Han møder Bondefangeren; bliver smigret, trakteret med smaa sorte, og saa begynder Spillet. Han spiller med ham, véd med Bestemthed, at han er i Selskab med en Mand, der staar paa Grænsen af Straffeloven, og det er hans Tanke :

— Ole skulde s'gu kunne klare saadan en Historie. Ole spiller jo en god Lhombre. Det manglede Fanden radbrække mig bare, at Ole ikke kunde klare saadan en Historie. — —

Saa spillede Ole med Bondefangeren — og tabte.

Saadan er Stillingen i Virkeligheden. De sjællandske Reform- og Kalkunbønder har — og det ved enhver — aldrig haft egentlig Tillid til den store Bondefanger Adler Alberti, men de har tjent Penge paa ham. Det er nemlig det sørgelige og det sande, at Bondekulturen og Bondemoralen staar uendelig lavt i dette Land, hvor man skryder af Oplysning og Moralitet. Gennemgaaende er danske Bønder ret degenererede. Og det er meget naturligt. I Aarhundreder er der drukket for meget i de danske Bøndergaarde. Bønder er Bønder. Aldrig ser de udover Sognets Grænser. Og saa har i en Menneskealder gamle Grundtvigs Epigoner og Efterplaprere raabt Løggen ud over Danmark : — Den danske Bonde er den mest oplyste Bonde i Verden !

Det er ganske simpelt Løgn. De danske Bønder staaer i Virkeligheden paa et ret lavt Standpunkt. Andelshistorien og Kvægopdrætningen har de klaret nogenlunde, men hvad der er det vigtigste: Kulturen af Landet, den har de misrøgtet, Agerkaalen skinner gult over Danmark.

Og saa Bondens Moral!

Det vil sige Strøllige Typens. Han har overhovedet ingen politisk Moral. Et har han Respekt for, og det er det, jeg vil kalde Hestehandlormoralen. Disse Folk har aldrig haft synderlig Tillid til Alberti, og det kan bevises. Men naar han stod deroppe i Folketinget og sagde sine mer end tarvelige Vittigheder, saa grinte med det fede, fjollede Bondegrin Dussinbønderne, der repræsenterer Reformpartiet i Folketinget. — — —

Embryo!!

Han, min gamle Studenterkammerat, han blev en Forbryder, fordi han levede i et Land, hvor man kun har Chancer, naar man er en

Bondefanger!

STUDENT

En Efteraarsdag i 1868. Rusavditoriet er stu-
vende fuldt. Man venter paa Professor Rasmus
Nielsen, hvis overfladiske, men aandfulde og vittige
filosofiske Forelæsninger overværes af hver eneste
Rus, medens kun et Faatal hører den kedsommelige
Heegaard, og altfor faa følger Bröchners tanketunge
Udviklinger.

Med et Brag slaas Dørene op paa vid Gab. Ind-
træder en purung Student, hvis Ydre nødvendigvis
maa tiltrække sig Opmærksomhed. Han er kæmpe-
stor og kraftig, noget klodset bygget. Paa den korte
Hals sidder et uforholdsmæssigt lille Hoved. Den
unge Fyr strutter af Sundhed. Der er frisk Rødme
paa Kinderne, og i det mutte Ansigt blinker skælmsk
et Par brune, ret elskværdige Øjne. Han ser ud til
at have en Ræv bag Øret, den syttenaarige Rus, og
den sanselige Mund varsler om, at han med god Ap-
petit vil tage for sig af denne Verdens Retter. Det
er øjensynligt et Menneske, som ikke vil nøjes med
at trække Veksler paa et højst problematisk Himme-
rige. I pudsigt Modsætning til Knøsens ungdommelige

Ydre staar den flegmatiske Ro, der præger hele hans Fremtræden. Kun i Øjet er der Liv. Iøvrigt tager han Plads mellem et Par livligt passiarende Kamera-ter uden at mæle et Muk, uden en Trækning i det stillestaaende Ansigt.

Saa vender jeg mig om til min Sidekamerat, Frederiksborgeren, daværende stud. theol. Schönheyder, senere Husarregimentets flotteste Rytter og dygtigste Ritmester :

— Hvem er den mærkelige Fremtoning? Han gør et energisk Indtryk.

— Kender du ikke ham? Det er F. g. m. Danmarks tilkommende Justitsminister!

— Hvad er det for noget Vrøvl!

— Jo, han hedder Adler Alberti, er Søn af Venstremanden, gamle Prokurator Alberti. Naar „Transtøvlerne“ en Gang i en forhaabentlig fjern Fremtid kommer til Roret, saa er det meget sandsynligt, at unge Alberti bliver Venstres første Justitsminister.

Rasmus Nielsen besteg Katedret, og der faldt Ro over den urolige Forsamling. — — —

Siden hin Samtale har jeg med stedse voksende Opmærksomhed fulgt *Adler Albertis* Færd. Og jeg tør sige, at næst efter hans gamle Ven og forhen-værende Sagførerkompagnon, Hr. *Vilhelm Jesper- sen*, er der vist meget faa, der saa nøje som Under-

tegnede har Kendskab til Hr. Albertis *offentlige* Virksomhed, til Politikeren og Forretningsmanden. Jeg har fulgt ham ind i hans politiske Krinkelkroge og paa en Maade staaet ham nær, naar han i visse Øjeblikke af sit Liv er faret løs som en gal Tyr, der blindt buser mod Porten og med Hornene bliver hængende fast i Træværket.

Men lad os vende tilbage til Student Adler Alberti. Han blev Student paa et Tidspunkt, da hans Samtidige indenfor de juridiske Studenters Kres var udprægede Højremænd, der svor til Billes eller Plougs Fanemærker, naar de da ikke sværmede for Carl Carstensen, Godsejerbladet „Dagens Nyheder“s talentfulde Redaktør. Som Undtagelser, der bekræftede Reglen, kan vel ikke nævnes andre Jurister fra de Aar end Gustav Philipsen og Frederik Salomon. Thi Borgmester Karl Jürgens og Kammeradvokat Carl Winther, hvis Frisind nu er hævet over enhver Tvivl, var den Gang ved Fødsel og Opdragelse Højremænd som alle vi andre. Unge Albertis nærmeste Omgang var allesammen reaktionære, under alle Omstændigheder Modstandere af alt, hvad der blot lugtede af Bondevenlighed. I Kjøbenhavns Bourgeoisi-Krese betragtedes en radikal Venstremand med samme Øjne og tituleredes i samme Tonart, som „Vort Land“ nu anvender overfor — lad os sige — Anarkister og Ni-

hilister. Naar det desuagtet aldrig kom til politiske Sammenstød mellem Adler Alberti og hans Kamera-ter, laa det ganske simpelt i, at unge Alberti var Højremand. Iøvrigt skal han i sin Ungdom have vist grumme ringe Interesse for politiske og sociale Spørgsmaal, og fik han endelig Munden paa Gled, kunde der efter Sigende flyde ud af den Ord, hvis reaktionære Brutalitet forbløffede hos *C. Albertis* Søn. Men der var ogsaa stor Forskel paa Fader og Søn. Gamle Alberti havde inddrukket sine frisindede Anskuelser om Skattebevillingsret og almindelig Valgret med sin politiske Modermælk. Han var opvokset og bleven til Mand i Frihedsaarene 1830 og 1848. Dér hørte han hjemme, dér de Anskuelser, han blev tro lige til sin Dødsdag. Og den Gamle var altid en Idéernes Mand, medens Sønnen bestandig har været en mer eller mindre dreven Taktiker, hos hvem det kun har været muligt at opdage et eneste politisk Princip, absolut Principløshed og Vilkaarlighed. Var *C. Alberti* altid besjælet af det Frihedspust, der udgaar fra Grundloven af 1849, saa kan Adler Alberti siges at være et ægtefødt Produkt af den storagrariske Ulighedsaand, der præger Grundloven af 1866.

Da *Georg Brandes* i 1871 havde holdt sin første Forelæsning, begyndte det at dæmre i den reaktionære Ungdoms Hjerner. En Del af os blev religiøst

og literært set radikale, selv om vi endnu var langt fra at være Venstremænd, endsige Bondevenner — og Tiden har jo iøvrigt vist, at den danske Gaardmands Frisind ikke er en sur Sild værd —, men Adler Alberti var den Gang som nu paa det religiøse Omraade en Ole Lige glad. Literatur og Journalistik har han jo aldrig haft nogen Forstand paa. — *Louis Pios* samtidige Optræden og Socialismens Frembrud bragte dog os Unge en Forstaaelse af, at der var et socialt Spørgsmaal, som ikke kunde løses under de nuværende Samfundsformer, men stud. juris Alberti havde, ligesom Justitsministeren, ikke Spor af Begreb om Socialismens Betydning.

Aftenen før hin skæbnsvangre 5te Maj 1872 var vi henne i det lavloftede Fønix-Lokale og hørte Pios flammende Opraab. Vi grebes dybt af hans Stemmes dirrende Klang, der ligesom varslede kommende Fare — om Natten blev han arresteret. Og vi svingede med Hatten, naar hans skarpslebne Fraser lig svirrende Pile fløj hen over Tilhørernes Hoveder, hidsende og æggende den sammenpressede Mennekemasse til vilde Leveraab. Saa oprandt Søndagen den 5te Maj 1872. Meddelelsen om Pios-Geleffs-Brix's Arrestation vakte vor Harm. Hele vor Sympati var paa Arbejdernes Side, da Husarer med dragne Klinger og Politimænd med tunge Knipler

sprængte Forsamlingen paa Nørrefælled og brutalt drev Masserne ned ad Blegdamsvejen. Og det var ikke blide Ord, der faldt hos Peter å Porta paa Gammeltorv, da Klokkeren 11—12 om Aftenen den ellers saa populære Politiassistent Hjorth traadte ind og med uvant Brøsigthed spurgte :

— Hvem var det, som i det aabne Hjørnevindue raabte : Leve Louis Pio ?

En Ordstrøm af Skæmt og Harme brusede hen over den skikkelige Assistents Hoved, og han forsvandt skyndsomst. Der var dog til Stede brave Højremænd som gamle Magnus, Robert Watt og Professor Høedt, men Ordets og Kafeens Frihed hævdedes af alle.

Med Spænding fulgte vi den skandaløse Retssag mod Socialistførerne, beundrede det borgerlige Mod, som Højesteretsadvokat Nellemann udviste, da han — trods sit reaktionære Klientel — i en mesterlig Defensionstale sønderlemmede den taabelige Anklage for Oprørsforsøg. Og vi begejstredes for Professor Goos, da Rygtet gik fra Mand til Mand, at han i en Afhandling havde paavist, at den Højesteretsdom, der ikendte Pio tre Aars Forbedringshusarbejde, var stridende mod Straffelovens Aand og Bogstav. Men Begejstringen kølnedes unægtelig, da gamle Øllgaard — Datidens første Manuduktør, senere et fremra-

gende Medlem af Højesteret — med et Skuldertræk fortalte os, at Professor, senere Justitsminister Nellemann havde faaet sin yngre Kollega til at hengemme Afhandlingen i Skrivebordsskuffen.

Alt dette og meget mere gled sporløst hen over Adler Albertis Hoved. Han sled i det som et Bæst og tog, skønt Student fra 1868, Eksamen sammen med Studenterne fra 1866. Han var dog hverken nogen Bogorm eller noget Dydsmønster. Og, skønt han sikkert mangler Kvindetække, gjorde han, der altid har været flot anlagt, en vis Lykke i forskellige Damekredse.

PROKURATOR

Den 10de Januar 1873 tog Adler Alberti sin juridiske Eksamen. Hans Laud var fint, 105 Points, og hans Kundskaber solide. Dog havde han ikke Gran af videnskabelige Anlæg. Paa dette, som paa alle andre Omraader, har han altid ladet haant om enhver Art af Idealisme. For ham gjaldt det kun om at benytte sin Evne og Viden til at skaffe sig Penge og derved Magt. Thi pengegridsk har han egentlig aldrig været. Som Jurist lignede han iøvrigt i ingen Henseende den betydelige Politiker, der var en af hans Forgængere paa Justitsminister-Taburetten, og til hvem han i Halvfemserne stod i et meget intimt, for en saakaldt Venstremand ret tvetydigt Forhold. Thi Nellemann var ikke alene en praktisk dygtig Justitsminister og Lovudarbejder, men tillige en fremragende Videnskabsmand, der trods alt det Snavs, han ved sit provisoriske Regimente havde indaandet, lige til sin Dødsdag holdt fast ved sin Ungdomsdrøm: En moderne og human Retsreform. *Han* vilde aldrig have lagt Navn til Goos-Albertis Lapperi. Og bærer end Nellemanns 20aarige Ministergerning sørgelige Vid-

nesbyrd om politisk Hensyns- og Samvittighedsløshed, saa har han dog aldrig rodet privat Geschäft og offentlig Gerning sammen i en ækeltlugtende Pærevælling. Er det end let at paapege Nepotisme ved Nellesmanns Embedsbesættelser, saa var Virkningen heraf ikke saa faretruende. Den Gang var nemlig de fleste Jurister, som havde den fornødne Alder og Dygtighed, Højremænd. Nu er — paa et Par Undtagelser nær, som bekræfter Reglen — alle dygtige og hæderlige Jurister radikale Venstremænd, Socialdemokrater eller Højremænd.

Som sagt, Alberti var fra Ungdommen af udelukkende praktisk anlagt. Og da Faderen, Overretsprokurator C. Alberti, var Indehaver af en stor og anset Sagførerforretning, var det ganske naturligt, at vor unge Ven tjente sine Læreaar som Fuldmægtig hos den Gamle.

Af „Prokurator“ C. Alberti har Hørup givet følgende anskuelige Pennetegning:

„Naar Alberti travlt, firkantet, lidt paa Skøn smaaluntede ned ad Gaden, var han et slaaende Billede paa Forretningsmanden, der møder paa Klokkeslettet og beregner sin Tid paa Minuter. I det Trav vilde den og den Afstand tage saa og saa mange Minuter, og han gik ikke et Minut for tidlig, han kendte sit Trav og sine Afstande og kom hverken for tidligt

eller for sent. — — — Som Forretningsmand var han Arbejdet selv, det travle Arbejde i Modsætning til det stundesløse, han havde det altsammen vel ordnet i Hovedet, og han holdt ud til han var færdig.“

Var der rent ydre set, i Skikkelse, Gangart og hele Fremtræden, en grel Modsætning mellem Fader og Søn, saa var der ikke mindre Modstrid mellem gamle og unge Albertis Opfattelse af en Sagførerforretnings indre Væsen. Som paa det politiske Omraade, saaledes var C. Alberti ogsaa en Idealist i Egenskab af Sagfører. Han havde den lidt gammel-dags Opfattelse, at en Sagfører kun havde at styre sine Klienters Interesser og Pengesager. Derimod hadede han alt, hvad der lugtede af Spekulation. Det er derfor en Selvfølge, at moderne Fænomener som Sagførere, der optraadte som Byggespekulanter, var ham en ren Vederstyggelighed. Han nærede naturligvis den dybeste Foragt for de saakaldte Byggeprokuratorer, og han vilde vende sig i sin Grav, dersom han anede, at hans lille Peter Adler i sin Tid hørte til Byggeprokuratorernes Klasse og oven i Købet ikke den mest ansete. — —

Hr. Adler Alberti begyndte allerede som Fuldmægtig at spekulere og gøre Forretninger. Dog skete det selvfølgelig bag Faderens Ryg og uden dennes Vidende og Vilje. Thi gamle Alberti vilde aldrig

have fundet sig i, at hans Fuldmægtig agerede paa egen Haand. Alt den Gang viste det sig for Resten, at Alder Alberti, der i de sidste 14—15 Aar har været en fattig Mand, ikke havde Held med sig som Spekulant. Herom en lille Historie, der tillige vidner om, hvilken blød og sentimental Natur vor justitsministerielle Diedrich von Menschenschreck i Virkeligheden er. Han havde saaledes i Halvfjerdsernes Midte tabt en ca. 800 Kr. paa en lille Pengespekulation. I den Anledning var han nødt til at hæve de 800 Kr., som hans gamle Moder havde sat ind paa Sparekassebog hans Konfirmationsdag.

Saa hændte det en Dag, at han kom farende op til en Ven aldeles ude af sig selv :

— Du maa F. g. m. skaffe mig 800 Kr. Jeg har hævet dem paa Sparekassen — — den Gamle bliver s'gu rasende, hvis han opdager det. —

— Du har da for Fanden ikke reddet den Gamles Sparekassebog?

— Er du gal, jeg har s'gu haft juridisk Ret til det, men den Gamle kan jo ikke lide, at jeg bruger saa mange Penge.

— Jeg har ingen Penge.

— Aa, Aa! Vilhelm, Du maa skaffe mig Pengene, ellers er jeg færdig!

Og i samme Nu faldt det store Bæst tudbrøgende ned i en Stol, saa den knagede i Fugerne.

Saa skaffede Vilhelm de 800 Kr., men enhver vil give mig Ret i, at Adler Alberti paa Bunden er en sentimental Natur og, naar kun en enkelt ser det, lidt vel tilbøjelig til at fælde Taarer. Thi den Ole Lige-gladhed, der særkender A. A. i Folketinget, er kun en Maske.

Indtil 1887 kendte Offentligheden meget lidt til Hr. Adler Alberti. Han havde vel i Halvfjerdserne en Tid været Næstformand i den sjællandske Bondestands Sparekasse, men han trak sig hurtig tilbage fra denne Stilling. Som Sagfører havde han Kontor i samme Etage, hvor Faderen, Overretsprokurator C. Alberti drev sin gamle, af alle uden Undtagelse højt ansete Forretning. Iøvrigt var der intet Fællesskab. Dertil var der for stor Meningsforskel mellem Fader og Søn om, hvad der skulde forstaaes ved en *fin* Sagførerforretning. Hr. Adler Albertis Sagførergeschæft har aldrig hørt til de mest ansete, og de rent juridiske Forretninger spillede en uforholdsmæssig lille Rolle. Større Betydning og større Gevinst frembød derimod alskens Spekulationsforretninger, som f. Eks. den famøse Trudsholmsaffære. Den fremkaldte en offentlig Debat i „Dagbladet“. Som en slagen Mand gik Adler Alberti ud af denne Kamp. Og den Rift, hans

Advokatkappe fik ved samme Lejlighed, er vel bleven lappet sammen og dækket af det Smuds, som har ophobet sig om *Justitsministeren*, men man maa dog være meget nærsynet for ikke at faa Øje paa den. Ja, selv en halvblind, gammel Høne som J. C. Christensen har haft sine lyse Øjeblikke, i hvilke han fik Kig paa den beskidte Lap. Dog, det var selvfølgelig før det forlorne Systemskifte. Siden da agerer han som bekendt starblind, jfr. de uforbeholdne Tillidserklæringer til et Par *Hædersmænd* som Kolding-Hansen og Lotteri-Alberti.

— — — Saa var det, at C. Alberti i 1887 blev syg og ude af Stand til at varetage Forretningerne. Sparekassens Tillidsmænd ønskede, at den gamle Mand, hvem sjællandske Bønder skylder saa meget, indtil sin Død skulde beholde i det mindste Formandstitlen. Derfor blev Sønnen valgt til midlertidig fungerende Formand for den sjællandske Bondestands Sparekasse. Da Hr. Adler Alberti den Gang var anset for at være Højremand, var der blandt sjællandske Bønder ikke synderlig Tilbøjelighed til ved Fadrens Død — der kunde ventes hvert Øjeblik, men iøvrigt først indtraf 1890 — fast at knytte Sønnen til den indflydelsesrige og højtlønnede Formandsplads. Saa lagde unge Alberti, hvis Energi og Dygtighed man for Guds Skyld ikke bør underkende, sig i Se-

len. I Tilslutning til Forsikringsloven af 12. April 1889 satte han i Løbet af Sommeren paa Benene et stort Foretagende, som var beregnet paa at vinde de sjællandske Bønder. Endvidere lavede han Smør-exportforeningen. Han vidste, at der i Bondestanden herskede en Del Misstemning mod den gamle Brandforsikring for Landbygninger. Derfor holdt han en Række Agitationsmøder, ved hvilke han tog Ordet for en ny Brandforsikring, som skulde være billigere for Interessenterne. Han fik Folk med sig, og helt uden Virkning var det vel heller ikke, at han kulant paatog sig foreløbig at bære alle Omkostningerne ved den nye Forsikringsforenings Start, indtil den formaaede at tilbagebetale ham Beløbet. Heldet fulgte ham, og „Østifternes Brandforsikring“ oprettedes. I Spidsen for den staar Albertis personlige og politiske Ven, fhv. Folketingsmand N. I. Larsen, den Mand, der omkring 1890 paa en saa skammelig Maade sveg sin gamle Fører og Ven Chr. Berg.

Nu hersker der blandt *Husmænd* Misstemning mod de bestaaende Brandkasser. De vil oprette en ny, der skal være fordelagtigere og billigere for dem, men saa lægger Justitsminister Alberti efter Evne Husmændene alle Hindringer i Vejen. Og i sidste Øjeblik nægtede han at give Husmandsbrandkassen lovmæssig Anerkendelse, før der fra hver enkelt In-

teressent var fremskaffet en vidnefast underskreven Erklæring om, at Brandkassens Stiftelsesmøde den 20. Januar 1908 godkendes. Denne Fordring synes at mangle et hvert som helst Holdepunkt i Loven, men foreløbig har jo Hs. Excellence opnaaet, at Husmandsbrandkassen ikke kan træde i Virksomhed før til 1. Oktober 1908 eller 1. April 1909. En Kolos er vel Hr. Alberti, om end denne Sværvægtsbryder staar paa svage Lærfødder, men hans Magt strakte sig dog ikke længere end til at forhale Sagen. Indenfor Fagmænds Kres har Albertis Vægring ved at anerkende Husmændenes Brandkasse vakt udelte Forbavselse. Saaledes har Frederik Ricard offentlig udtalt sig. Og Hr. Ricard er et ypperligt Sandhedsvidne. Han er nemlig ikke alene en fortræffelig Selskabsmand og en vittig Revyforfatter, men han er tillige en dygtig Jurist og kyndig Fagmand. Han er Kontorchef i den almindelige Brandforsikring for Landbygningerne, og da han har udtalt sig meget bittert og ret flabet *mod* Husmændenes Brandkasse, er hans Upartiskhed i dette Tilfælde hævet over enhver Tvivl. Og denne Fagmand siger: „Ja, vi blev ogsaa forbavsedede over, at Justitsministeriet nægtede at anerkende Husmændenes Brandkasse.“

— — — Da Alberti for 20 Aar siden oprettede sin Brandkasse, var Nellesmann Justitsminister og den

almægtige Departementschef Ricard Formand for den gamle Brandkasse. Men Gehejmerraad Ricard var en gammel Hædersmand, hvad man dog virkelig ikke kan sige om Adler Alberti. Der blev den Gang ikke lagt et Halmstraa i Vejen for Oprettelsen af en konkurrerende Brandkasse.

Nu har vi et saakaldt demokratisk Ministerium! — —

Ja, Æblet falder undertiden langt, meget langt fra Stammen. Og ser man nærmere til, er det ormstukkent. Saaledes er der ogsaa en himmelvid Forskel paa gamle og unge Alberti. Da gamle Alberti var død, skrev *V. Hørup*.

„Om Alberti kan det med Sandhed siges, at han ikke lignede de andre, han var noget for sig selv. Og dertil en Mand, hvis Retsindighed er bleven et Ordsprog, hvis Trofasthed varede til Døden, og ved hvis Grav vi kun kan ønske, at der altid i Danmark maa være ærlige Hjerter og rene Hænder til at fortsætte hans Gerning!“

Hørups Ønske gik ikke i Opfyldelse. I de senere Aar er Danmark bleven regeret af den fallitspillende Bondekulturs Mænd: den politiske Hasardspiller og økonomiske Lotteri- og Grundspekulant Adler Alberti, den reaktionære Lensgreve til Frijsenborg samt Hr. J. C. Christensen, som med hellig Mine og en

Ræv bag Øret gladeligen endosserer Kolding-Hansens og Lotteri-Albertis politiske Rytterveksler.

— Der er Blod mellem Hans Ekscellense, Sparekassedirektør, Byggespekulant, Smørgrosserer, Teglværksejer, Bladudgiver Adler Alberti og de københavnske Domstole, altsaa de Dommere, der „ikke kan afsættes uden ved Dom“, og som derfor ikke var udsatte for at rammes af den Vilkaarlighed, der særprægede Venstres første Justitsministers Embedsførelse. Her et Par oplysende Eksempler.

Der var en Tid, da Alberti var mildt angreben af den Sygdom, hvis Ofre man kalder Kværuanter. Han led nemlig af Processyge. Saa snart man blot prikkede lidt ved Hans Stormægtighed eller ved „Dannebrog“, straks var den daværende Højesterets-sagfører til Rede med en Injurieproces. Han havde ikke ubetinget Held med sig, selv om han af den Snes Injuriesager, han f. Eks. anlagde mod „København“ vandt en Del.

Saaledes havde jeg i 1892 skrevet tre Artikler, som dels behandlede Albertis Forhold til Smøreksporten, dels skarpt angreb „Dannebrog“. I alle tre Sager blev „København“ frifunden, og i de to Sager blev Sagsøgeren oven i Købet idømt Sagens Omkostninger. Og fra en Mand, der den Gang var ansat i en af Albertis Forretninger og senere af Alberti selv eksporteret til Amerika, erfarede jeg, at Alberti fnøs

af Raseri, da han blev bekendt med Dommene. Dette skræmte dog ikke den processyge Sagfører og Politiker. Men saa var det, at Overretten slog ned for Fode og i Anledning af et Par Sager, som Alberti havde ladet sit Blad anlægge mod „Vort Land“ og „Social-Demokraten“, *ikke* mortificerede Ord som „Skandalestof“ og „krybende og spytslikkende Holdning“, fordi de fandtes hjemlede i den „Ytringsfrihed, som er tilstede i en polemisk Diskussion mellem politiske Presseorganer“.

I en Omtale af disse Domme skrev Hørup med Henblik paa Alberti: „Vort Injurievæsen havde naaet et enestaaende Toppunkt af Spidsfindighed og fjernet sig saa yderlig langt fra jævn, sund Sans og borgerlig Tankegang, at en saadan Amputation var i højeste Grad paatrængende“.

Efter dette knusende Nederlag holdt den processgale Mand en Tid inde med Skydningen. Saa blev han Justitsminister og mente formodentlig nu, at han var almægtig, og at alle Embedsmænd lød hans Bud. Det skal ogsaa indrømmes, at det ikke var noget lysteligt Syn at iagttage, hvorledes Underdommere, der under Nellesmann havde svoret til Estrup og Provisoriet, *nu* smidskende søgte at indynde sig hos den nye Ekscellence ved f. Eks. at prise Pryglesystemet og den bestialske Pryglelov i høje Toner.

Altsaa, Hr. Justitsminister Alberti, der følte sig fornærmet ved et Par Artikler af Redaktør Frederik Hansen, blev atter greben af Kværulantsygen og led et eklatant Nederlag. Alberti var nemlig det véd jeg fra absolut paalidelig, Hs. Ekscellence nærstaaende, Kilde — overbevist om, at Hansen for Injurier mod en Minister mindst vilde faa Fængsel, men Højesteret, der ofte er i Besiddelse af *bon sens*, lod Frederik Hansen slippe med en Pengemulkt.

Sligt glemmer en saa selvfølende Mand som Adler Alberti aldrig!

Atter led Hr. Alberti et Nederlag. Paa Opfordring af „Kristeligt Dagblad“ og sagtens under Presion fra hellig Hofindflydelse begik Justitsministeren den Betise at sætte „Social-Demokraten“ under Tiltale for saadan noget antikveret Sludder som Straffelovens Blasfemi-Forbrydelse. Hr. Alberti havde ventet mindst et Par Maaneders Fængsel, og det er en offentlig Hemmelighed, at han var meget ilde berørt, da Kriminalretten ikendte den midlertidig ansvarshavende Redaktør, den brave Raadmand P. Knudsen, en Pengemulkt.

Igen et Nederlag, som selvfølgelig ikke gjorde en Mand, der i den Grad mangler Selvkritik og Smidighed, som Alberti, mere blidt stemt overfor Kriminalrettens dygtige og humane Dommere. Og bedre

blev det ikke, da vore yngre og moderne uddannede Kriminalister optraadte mod Albertis bestialske og meningsløse Pryglelov. Saa hævnede Venstres Justitsminister sig, da han nødtvungen maatte nedsætte en Kommission til Revision af vor ganske forældede og paa sine Punkter rent ud barbariske Straffelov. Til Medlemmer af denne Kommission udnævntes paa en enkelt Undtagelse nær --- Carl Winther --- lutter gamle og reaktionære Jurister. Geheimeraad Goos var vel den mest frisindede(!) Men Kriminalrettens unge, liberale og humane Dommere vragedes af Hr. Alberti. I Sandhed! Det er et nydeligt Frisind, der præger den saakaldte Venstregering.

Saa hændte det endelig i Vinter, at Hr. Alberti paany led et Nederlag, denne Gang ved Højesteret. En Mand, der havde opført et lille Hus af Cementsten, blev af den lokale Bygningskommission beordret til at rive Huset ned, da Cementsten ikke faldt ind under Begrebet „Grundmur“. Der appelleredes til Justitsministeren, og Alberti gav Bygningskommissionen Medhold. Sagen kom for Domstolene. Underdommeren var enig med Justitsministeren, men Overretten og Højesteret dekretede, at Cementhuset kunde blive staaende.

I tredobbelt Forstand var denne sidste Dom generende for Hr. Alberti. For det første er det altid

ubehageligt for en dygtig Jurist — og Alberti rager op over Jævnmaalet af danske Jurister og en selvbevidst Minister at faa sine Resolutioner underkendte af Højesteret. For det andet er det farligt for en Mand, hvis Magt hviler paa Gaardmandsstandens Tillid, at tabe en Sag. Thi den danske Bonde er udpræget Realist og dømmer efter det endelige Resultat. Og for det tredie rammes Hr. Alberti, hvor lidet pengegrisk han end er, haardt af denne Cementdom i Egenskab af stor Teglværksejer.

POLITIKER

I seksten Aar havde Hørup repræsenteret Køgekresen i Folketinget. Den 20. April 1892 lykkedes det Alberti at blive valgt med en lille Majoritet. Han har altsaa ogsaa været Folketingsmand for Køgekresen i 16 Aar. Aldrig burde det have været glemt, at Alberti smed Hørup ud af Køgekresen, men sjællandske Bønder synes at være glemsomme. Alberti stillede sig som moderat Venstremand, som Tilhænger af den Bojsenske Forligspolitik. Han blev kraftigt støttet, ikke alene af Klavs Berntsen, men ogsaa af Lars Dinesen og hele Højrepartiet i Køge. Glæden var stor blandt alle Samfundsstøtterne, det var jo den fædrelandsløse, den samfundsomstyrtende Hørup, der var besejret. Ja, i Højres og de moderates Øjne var det ikke langt fra, at Hørup betragtedes, som var han selve Antikristen. Alberti blev selvfølgelig straks Medlem af det moderate Parti og arbejdede som ingen anden *for* Forliget — han sveg de moderate og Højre i sidste Øjeblik, da Forliget skulde besejles. Til at begynde med gjorde han ikke noget glimrende Indtryk i Folketingssalen. En langtruk-

ken kedsommelig Taler, som ingen gad høre paa. Først efterhaanden lykkedes det ham at finde en Slags gemytlig Hestehandlertone, der tiltalte Bønderne; dog var det kun, naar han havde Flertallet med sig, at han slog an, at hans tarvelige Smaavittigheder faldt i god Jord.

Det var en Selvfølge, at han i 1895 blev Medlem af Reformpartiet, og da han ligesaa selvfølgelig klinede sig op af J. C. Christensen, maatte han være sikker paa at blive Minister, naar Sejren endelig kom. Dog næppe var han bleven Medlem af Reformpartiet, før han gjorde Forsøg paa at svige ogsaa disse sine Fæller. Imod J. C. Christensens og mod Reformpartiets Anskuelser gav han Konsejlspræsident Reedtz-Thott gode Raad. Dengang var Alberti dog ikke fiffig nok, thi Manøvren mislykkedes, og Ministeriet faldt. Nu var der et Aarstid, hvor Alberti i Virkeligheden var ganske isoleret og uden al politisk Indflydelse. Man ansaa ham for upaalidelig og frastødtes af hans brutale Optræden; dog, han vandt snart Tilgivelse. Paa saa mange Maader stod han jo i økonomisk Forbindelse med de sjællandske Bønder. Han var Formand i Bondestandens Sparekasse, han lavede en Brandforsikring og startede Smøreksporforeningen. Millioner rullede mellem hans fede Hænder, han var alle Gaardmænds gode Ven, og han lod

dem tilsyneladende tjene Penge, mange Penge. Han var ingen fin Københavner, men en solid Agrar, en dreven Prokurator, langt større i Stilen end den gamle Fader. Og saa var han Antisocialist, hvilket jo ogsaa tiltaler danske Bønder.

„Enhver Forvovenhed havde han tilladt sig i Politik, de bratteste Sving, de uhyrligste Vendinger, som E. Brandes har sagt. Han gjorde sin første Svingning ved Forliget i 94, hvor han i sidste Øjeblik sprang fra og lod Bojsen ene om Ansvar og Forsvar. Man kan sige, at det gjorde hans politiske Sporlugt Ære. Han forstod eller fik forklaret, at det var klogere ikke selv at forliges med Højre, men at lade de andre om Besværet --- med god Udsigt til at deltage i Forligets Fordele. Thi naturligvis i samme Øjeblik, som det knægtede Folketing atter indsattes i sine Rettigheder, vilde dettes Flørtal snart blive saare mægtigt. Hr. Alberti spurgte dengang om den samme Ting, som han altid har spurgt om i Politik: hvor staar nu Vælgerne? Og da han havde det Indtryk, at de sjællandske Bønder vilde være *imod* Forliget, saa snart dette var istandbragt, betænkte han sig ikke: lige til Dørtærskelen fulgte han Hr. Bojsen, for saa at gøre kort om og lade Forligsmændene alene.

Han begyndte som Højremand --- han stillede sig

som Venstremand imod Hørup — og han blev valgt som Moderat og Anti-Hørupper af Højre — han arbejdede for Forliget i det moderate Parti — han sveg de Moderate og Højre i Forligets Stund.

Dette er Begyndelsen. Det næste var, at han søgte og fik Tilgivelse af Hørup.

At Hørup blev kastet ud af sin Kres i 1892 — maaske han ikke tog sig det nær. Han sagde selv til sine Fortrolige, at han ikke brød sig om at sidde i Folketinget, efter at hans Parti var svundet saa sørgeligt ind, og allermost efter at det havde svigtet ham overfor Reform-Iveren, som jo kun var fordækt Højrepolitik. Han brød sig ikke om at overvære personligt Fødselsveerne, inden Forliget kom til Verden, og han kunde tænke sig et muntrere Opholdssted end den fugtige og smudsige Kælder, hvor Folketinget har til Huse, og hvor Væggene avler Hovedpine og Forsamlingen Menneskelede.

Men det var dog højst sørgeligt, at han fik dette Paaskud til at undgaa Folketinget, efter at Grev Holstein havde nedlagt sit Mandat og Berg var død — Folketinget sank adskillige Tommer i de Aar, og har ikke rejst sig siden. Og i Hørup groede den særlige politiske Menneskeforagt, der bragte ham til nogle Aar senere at tilgive Alberti, ja vistnok ved en Sparekasse-Fest til at udbringe et Leve for ham.

Dermed havde Alberti Ryggen fri. Nu behøvede han blot at holde sig tæt op af Hr. Christensen, saa var han vis paa at komme med i den endelige Sejr.“

Ubevægelig paa sin Plads sad Alberti i Folketinget mange Timer itræk. Han var ikke af de Medlemmer, der yndede at færdes samtalende omkring i Salen. Ret op og ned sad han og hørte fuldstændig koldblodig paa selv de stærkeste Angreb. Ikke et Menneske kunde se paa ham, hvad der bevægede sig i hans Indre. Det skulde da være, at han af og til tørrede den svedige Pande.

Han holdt lange Taler, vel de længste, der overhovedet er holdt i Folketinget. Selv naar han havde talt hurtigt og ustanseligt i en tre Timer itræk, var der ingen Træthed at spore hos ham. Han talte som en Sagfører, der staar foran Skranken og klarlægger Sagen for de høje Dommere. Men da de høje Dommere i dette Tilfælde var danske Bønder, saa krydrede han Foredraget med svinepoliske Hestehandlervittigheder.

Hans Frækhed og Ligegladhed var ganske uden Grænse. Da han saaledes i Landstinget den 25. Marts var bleven svigtet af Mogens Frijs og Bramsen, da Edv. Brandes klart og sagligt havde oprullet for ham hele hans Synderegister, saa svarede Alberti: „Det

synes, som om Brandes vil forandre Landstinget til en Slags Børs for al Slags *Sladder* og *Rygter*. -- Jeg har paahørt det ærede Medlems Udtalelser med den fuldstændigste Ligealdighed. Jeg har, siden jeg den 20. April 1892 blev Rigsdagsmand, med ganske korte Afbrydelser fra den Side, som det ærede Medlem hører til, uafsladelig været Genstand for Angreb og Nedrakning, saaledes at jeg efterhaanden har vænnet mig til ikke at tillægge disse Angreb større Vægt, end de i sig selv have, nemlig ingen!"

Men det er netop det sørgelige, at slig Fripostighed virker imponerende paa danske Bønder. De syntes, at han var en Allerhelvedes Karl, hvem intet generede. Og jo frækkere han blev, des større Tillid viste de ham. Derfor er det en retfærdig Nemesis, der nu har ramt de sjællandske Bønder.

Det er Bønderne, der har hævet Alberti saa højt, og det er Bønderne, der rammes ved hans dybe Fald, thi de beundrer i Virkeligheden den bundsjoftle Studerprangerpolitik, hvis fornemste Ordfører Alberti har været.

MINISTER

Det er ganske mærkeligt, at netop efter Systemskiftet er Reaktionen bleven større og større her i Danmark.

I sin Tid optog vi reaktionære Forholdsregler efter prøjsisk Mønster. Det er en bekendt Sag, at den Nellesmann-Matzenske Provisorisme er rent og skært Plagiat efter prøjsiske Statsretslæreres Teorier. Hvis jeg ikke husker fejl, er det den berømte prøjsiske Videnskabsmand, Prof. Laband, der har givet den langt ringere Jurist, Prof. jur. Henning Matzen Idéen til hans vanvittige Teori om de provisoriske Finanslove.

Nu, efter det demokratiske Systemskifte og efter at Adler Alberti var bleven Justitsminister, er der indtraadt den Mærkelighed, at Tysklands reaktionære Lovgivere henter Stof fra Albertis reaktionære Lovgivning i de senere Aar. Det er saaledes ret betegnende, at i det prøjsiske Deputeretkammers Møde af 28. Jan. 1908 har en bekendt reaktionær Politiker, Strossen, holdt en længere Tale for Genindførelsen af Pryglestraffen. Under livligt Bifald fra de prøjsiske

Junkeres Side henviste han til, at den demokratiske Regering i Danmark havde genindført Pryglestraffen.

Liberale tyske Blade gjorde opmærksom paa, at ikke et eneste Menneske for 60 Aar siden havde tænkt, at en prøjsisk Deputeret vilde foreslaa Genindførelsen af middelalderlige Sæder og Skikke.

Det var nemlig den 6. Marts 1848, at Pryglestraffen blev afskaffet i Prøjsen ved en kongelig Anordning. Alt i Forvejen var den bleven ophævet i Nassau, Braunschweig og Baden. Senere fulgte Sachsen, Württemberg og andre tyske Stater samme Eksempel, og Rigsstraffeloven smed oven i Købet i det fevdale Mecklenburg Pryglestraffen paa Porten.

Og saa sker det, at en tysk reaktionær Politiker faar Idéen til denne gemene og meningsløse Strafs Genindførelse fra det saakaldte demokratiske Ministerium, vi for Tiden har. J. C. Christensen og Alberti har paa en Maade Grund til at være stolte.

Provisorismens Fædre, d'Herrer Nellesmann & Matzen, hentede deres grundlovsbrydende Vaaben fra Prøjsen. Nu er det Prøjsen, der henter Idéen til reaktionære Foranstaltninger fra Danmark.

— — Ved det jyske Reformvenstres Delegeretmøde i Aarhus optraadte og talte Justitsminister Alberti paa Regeringens Vegne. Hr. Vilhelm Lassen — de nordjyske Reformmænds specielle Tillidsmand

afholdt sig derimod fra enhver storpolitisk Udtalelse. Han, Politikeren *ex professo*, indskrænkede sig til at føre et af provinsiel Uvidenhed struttende Forsvar for sin landsskadelige, franskfjendtlige og tyskvenlige Finanspolitik, der har bidraget *sit* til det økonomiske Krach, der i denne Tid ryster vort Forretningsliv. Saa langt har altsaa J. C. Christensen & Co. sænket Niveaue, at det overfor Jyderne har ladet sig repræsentere af en politisk Hasardspiller som Adler Alberti. I stejl Modsætning til de senere Aar, hvor Hr. Alberti *politisk* set har indtaget en tilbagetrukken og beskeden Stilling, søgte man at stive ham af netop efter de offentlige og private Skandaler, hvortil Hr. Albertis Navn uigenkaldelig er knyttet, helt bortset fra Milliontyveriet.

Lad os derfor opfriske i Læsernes Erindring, hvorledes denne Mands politiske Fortid er, under hvilke Forhold han første Gang indtraadte i det offentlige Liv. Og for ikke at blive beskyldt for Partiskhed overfor en politisk Modstander, skal Ordet gives til en saa upartisk og moderat Politiker som Redaktør Svarre. Under 10de Februar og 1ste April 1892 skrev denne bl. a. i „Østsjællands Folkeblad“ :

— „Vi véd det overmaade godt alle hernede, at det er i Tillid til Provisoristernes virksomme Hjælp, at Hr. Alberti stilles op, og at det hovedsagelig er Forfatnings-

Alberti.

4

bruddets trofaste Tilhængere, som skal gennemføre hans Valg — —.

Forfatningen blev sprængt, kongelige Anordninger blev udstedte, Provisorier fulgte paa Provisorier, Gendarmer sendtes ud over Landet, Pressefriheden blev indskrænket, Fæstningen blev bygget for Folkets Penge, men uden dets Tilladelse, Folketinget blev sat ud af Spillet — —.

Aar efter Aar fortsattes denne Tingenes Tilstand. Og udprægede Højremænd blev Oppositionsmænd og stemte mod Regeringen. Og hver en ærlig Venstremand glødede af Harme over Forurettelsen.

Kun *én Venstremand* var kold som Is og urokkelig som en Klippe. Aldrig røbede han med et Ord eller blot med en Mine, at hans Hjerte var paa Venstres Side. Naar han skulde stemme, var der altid en Socialdemokrat i Vejen, og Hjertets Overflødighed lagde ham ingen- sinde et ærligt Venstreord paa Læben. Alle Mennesker sagde: Ja, han er jo Højremand! Og skønt det under de givne Vilkaar var en grov Bagvadskelse at kalde en Venstremand for en Højremand, saa tog han dog aldrig til Genmæle mod denne krænkende Beskyldning.“

Nej, Hr. Alberti sagde ikke et Muk, naar man erklærede ham for Højres Mand at være. Men dri- stede man sig til at ymte om, at han — gamle Albertis Søn og Arvtager — dog muligen nærede Sympati for Venstres Anskuelse, saa kom der Liv i ham. Han betragtede det endog som en personlig

Fornærmelse og anlagde straks Søgmaal mod den formentlige Injuriant. Da saaledes „København“ meddelte, at Alberti havde været til Stede ved Venstres Grundlovsfest paa Vodrofflund, udtog han straks Stævning mod Redaktør Ove Rode. I sit Indlæg skrev han bl. a., at Folk jo maatte antage ham for at være „den største Pjalt og Vindhas“, naar han kunde deltage i Venstres Grundlovsfest, efter at han kun 12 Dage i Forvejen ved den sjællandske Bondestands Sparekasses Generalforsamling „paa en meget utvetydig Maade“ havde ladet Forsamlingen forstaa, at han *ikke* var Venstremand.

Der var heller ikke et Menneske indenfor Venstre, som antog Alberti for andet end Højremand, da han i 1892 — støttet og vejledet af Lars Dinesen og Klaus Berntsen — blev Folketingsmand efter ved Højres og moderate Højskolebønders Stemmer at have besejret Hørup. Nuværende Indenrigsminister *Sigurd Bergs* Blad „Frederiksborg Amts Avis“ skrev saaledes om Alberti:

— „Han er Højeretssagfører i Kjøbenhavn og Søn af den afdøde Demokrat og Bondeven Alberti. Men Sønnen har altid været anset som Højremand. — —
— Naa, under Valgkampagnen har han erklæret at være Venstremand og er nu valgt af Højre i Køgekredsen og af nogle Moderate.“

Med saa haanende Ord blev Hr. Alberti hilst Velkommen af Bergianernes Hovedorgan. Senere har Forholdet mellem Sigurd Berg og Adler Alberti i politisk Henseende været intimt nok. Derimod er det en offentlig Hemmelighed, at Privatmanden Berg altid har søgt at holde Byggespekulanten Adler Alberti tre Skridt fra Livet. Thi hvor konservativ Hr. Berg end er som Politiker, saa er han dog samtidig en økonomisk uafhængig og personlig hæderlig Mand. Det er derfor en Selvfølge, at Justitsministerens „tvivlsomme Forretninger“ alt længe har været ham en Vederstyggelighed. Og Hr. Bergs Middagsvenner og Studenterkamerater skal ogsaa alt for et halvt Aar siden i ubevogtede Øjeblikke have ladet falde Ytringer om, at Justitsministerens Dage var talte. Silkesnoren laa beredt, men det maatte kun ikke faa Udseende af, at de Radikale og Socialdemokraterne, „Politiken“ og „Ekstrabladet“, Birck og Borgbjerg og Brandes havde afsløret og styrtet Lerkolossen. Derfor lod man — som Estrup i sin Tid overfor Scavenius — nogen Tid hengaa, inden Snoren snørtes sammen om det politiske Kadaver, som nu i en Aarrække har forpestet den røde Bygning, demoraliseret Reformpartiet og nedsat Agtelsen for Regeringen i Indland og i Udland.

— — Med en Brutalitet, der er enestaaende i vort

konstitutionelle Liv, afviste Regeringspartierne uden Forhandling Forslaget om en Undersøgelseskommission vedrørende Justitsminister Albertis Administration. Reformpartiet og Hr. Alberti *turde* ikke tage op en Diskussion med Oppositionspartierne, de Moderate *vilde* ikke give Justitsministeren et direkte Tillidsvotum, og saa greb man til den ynkelige Udvej at opgrave en aldrig før benyttet Paragraf i Folketingets Forretningsorden og afviste Forslaget ved en intetsigende Dagsorden.

Hr. Anders Nielsen, hvem det lidet ærefulde Hverv tilfaldt at motivere denne parlamentariske Skandale, havde den Dristighed at erklære: Der er ikke ført noget som helst Bevis for Beskyldningerne mod Justitsministeren.

Der er dog intet andet europæisk Land -- Rusland og Serbien maaske undtagne --, hvor et Regeringsparti vilde holde paa en Minister, mod hvem der var udslynget saa mange *beviste* Beskyldninger for Vilkaarlighed, Nepotisme og utilstødelig Sammenblanden af privat Geschæft og justitsministeriel Administration.

Her nogle slaaende Eksempler, tagne paa Maa og Faa ud af den juridiskmerkantile Augiasstald, i hvilken Reformpartiets Justitsminister skaltede og valtede, som det ham lystede:

I.

Det er ved egen Tilstaaelse og Sagens øvrige Dokumenter bevist, at Alberti i Modstrid med Sundhedsvedtægten og imod Sundhedskommissionens Indstilling har givet Snedkermester Adolphsen værdifulde Dispensationer vedrørende et større Byggeforetagende. Og det er ligeledes bevist, at Justitsministeren var *interesseret* i dette Byggeforetagende. Hr. Alberti har vel i Følge „Dannebrog“s Referat sagt i Folketinget:

„Adolphsen har ikke købt en eneste Mursten hos mig!“

Denne Udtalelse turde være Sandhed med Modifikation. Thi Justitsminister Alberti har underskrevet en Kontrakt af 24. Aug. 1905, ved hvilken Teglværksejer Alberti forpligter sig til at levere 4 Millioner Mursten for en Pris af 85,000 Kroner til Snedkermester Adolphsens *Muremester*, Hr. Chr. Olsen, hveni det var overdraget at opføre den omtalte Bygning. Man vil altsaa forstaa, at Teglværksejer Alberti var interesseret i, at Justitsminister Alberti gav Adolphsen en Dispensation, der øgede Bygningens Værdi. Vi har et gammelt Ordsprog, som er saalydende: „Løgn er en Videnskab, sagde Fanden. Han havde studeret Jura ved Kiels Universitet!“

II.

Det er bevist, at Udstedelsen af den Adolphsenske Dispensation yderligere fører med sig en *økonomisk Fordel* for Hr. Alberti selv i Egenskab af Byggespekulant. Ved denne Dispensation er der nemlig skabt et Præcedens, som maa komme til Anvendelse paa Bygninger af lignende Art og Grunde af lignende Belligenhed. Og nu træffer det sig saa mærkeligt, at der i Nærheden af de Adolphsenske Grunde ligger en 70,000 Kvadratalen stor Grund, „Lille Venneminde“, der har de samme Betingelser som de Adolphsenske Grunde for at opnaa en lignende og ligesaa værdiførogende Dispensation fra Byggeloven. Og „Lille Venneminde“ ejes, jfr. Simon Koch, i Følge et *utinglæst* Dokument af Rentier Carlsens Dødsbo og — Justitsminister Alberti!

III.

Det er ved egen Tilstaaelse og Sagens øvrige Dokumenter bevist, at Hr. Alberti — i Modstrid med tidligere Praksis — har draget Omsorg for, at en Biografteater-Bevilling paa 40,000 Kr. aarlig er bleven givet til Enken efter hans „gamle Ven“, Oscar Køhler, og en ung Mand, som Bankdirektør Heide, af hvem Hr. Alberti i pekuniær Henseende paa forskellig Vis var afhængig, interesserer sig for.

IV.

Det er ved Politidirektør Eugen Petersens Embedserklæring bevist, at Justitsminister Alberti under en Forhandling i Folketinget er bleven greben paa fersk Gerning i ren og skær Usandhed. Hr. Alberti erklærede nemlig, at han ikke havde *opgivet* Politidirektøren, hvem der skulde have den forannævnte Biografteater-Bevilling, og saa træffer det sig saa uheldigt, at Politidirektøren samme Dags Formiddag til Magistraten har afgivet en Embedserklæring, i hvilken det bl. a. hedder :

„— Den ny Bevilling blev givet ikke til ældre Ansøgere, men til Personer *opgivne* af Justitsministeren — — —“.

Denne Erklærings Indhold var Alberti ukendt, da han fremkom med den ovenfor berørte, usandfærdige Udtalelse. Og derfor blev han greben paa fersk Gerning i ren og skær Usandhed!

V.

Det er ved egen Tilstaaelse og Sagens øvrige Dokumenter bevist, at Alberti — i Modstrid med tidligere Praxis — uden Licitation og med Forbigaaelse af de lokale Haandværkere har givet i Entreprise til sin „gamle Ven“, Oscar Køhler, saa omfattende Statsarbejder som Viborg Sindssygeanstalt, Braaskov-

gaards Børnehjem og det færøske Sanatorium. Hr. Alberti har vel under Folketingets første Behandling af Finansloven paastaet, at Oscar Køhler altid har præsteret rettidigt og godt Arbejde. Men Finansudvalget har konstateret, at Arbejdet ved Braaskovgaard ikke blev færdigt i rette Tid, og at det anvendte Materiale i flere Tilfælde ikke var saa godt, som paabudt i Kontrakten. Endvidere har Reformpartiets Ordførere henstillet, at der ydedes de forbigaaede lokale Haandværkere en Erstatning, samt beklaget, at Hr. Alberti har eftergivet Køhlers Firma en Del Dagmulker, der var løbne paa, fordi Braaskovgaard ikke blev færdig inden Udløbet af den kontraktmæssig fastsatte Tid. Og da Nationalforeningen har faaet sine to Sanatorier 135,000 Kroner — 5: 40 Procent — billigere ved under en Licitation ikke at antage Oscar Køhlers Tilbud —, saa maa det betragtes som utvivlsomt, at Statskassen har lidt betydelige Tab ved Justitsministerens Favorisering af Oscar Køhler.

VI.

Det er bevist, at Teglværksejer Alberti gennem „Frederiksholm Teglværk“ som Hovedekspedient staar i Forretningsforbindelse med Familien Køhler, af hvilken han, som paavist, ret paafaldende har begunstiget enkelte Medlemmer.

VII.

Det er ved egen Tilstaaelse og Sagens øvrige Dokumenter bevist, at Alberti, i Modstrid med tidligere Praksis, formedelst Lægeattest i 3 Aar har udsat Afsoningen af en 4 Maaneders Fængselsstraf for grove Presseinjurier, at vedkommende Redaktør — i Modsætning til tidligere Udtalelser — i samme Tidsrum har skamrost Hr. Alberti og nedrasket Hr. Albertis politiske Modstandere, at Alberti ved en skriftlig Henvendelse fik standset en Serie Artikler, som antoges at indeholde graverende Oplysninger om et Aktieselskab, i Spidsen for hvilket hans afdøde Ven, Oscar Køhler, havde staaet, at Alberti underskrev sig „ærbødigt“ til vedkommende Redaktør, Hr. Johannes Hansen, hvis Blad „Dannebrog“ i 1901 havde betegnet som „det gemeneste Smudsblad, der nogensinde har gjort Forsøg paa at terrorisere vor By“, og som selv i Mellemtiden var bleven straffet for Bedrageri. Det skal villig indrømmes, at der — som Birck sagde i Folketinget den 16de Marts — kunde være Anledning til „at give Barrabas fri“ ved en betinget eller ubetinget Benaadning, da Hansens Artikel var baseret paa amerikanske Blade, og da den fornærmede Dansk-Amerikaner havde erholdt en ikke ubetydelig Affindelsessum. Men netop derfor er det saa gra-

verende, at Alberti holdt Straffedommen svævende over Hansens sølle Hoved samtidig med, at han udbeder sig Tjenester.

VIII.

Det er ved egen Tilstaaelse og Sagens øvrige Dokumenter bevist, at Alberti overfor en fattig og syg Kvinde, der var idømt Fængsel paa Vand og Brød, har anvendt en anden Fremgangsmaade end overfor Regeringsbladet „Middagsposten“s tjenstivrige Redaktør. I Februar 1906 forespurgte Stiftamtmand Bardenfleth, hvorledes der skulde forholdes overfor den domfældte Kvinde. Distriktslægen havde nemlig i en tjenstlig Erklæring udtalt, at hun led af Mavesaar og derfor ikke kunde taale den hende idømte Straf eller overhovedet Fængselsstraf. Saa svarede Hr. Alberti, at der kunde ikke være Tale om Udsættelse. Straffen kunde jo omsættes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost med lidt Lempelser i Kosten. Men Afsoningen skulde paabegyndes. Viste det sig saa, at hun blev mere syg og ikke kunde taale den, saa kunde hun indlægges paa Sygehuset. Naa, den stakkels syge Kvinde var vel heller ikke i Stand til at yde Justitsministeren saa værdifulde Vennetjenester som „Middagsposten“s Redaktør.

IX.

Det er bevist, at Hr. Alberti til en ledig Højesteretsassessorpost indstillede en Ungdomsven og Studenterkammerat, afdøde Birkedommer Schou, der ikke kunde bestaa den anordnede Prøve, en juridisk Skandale, der kun er hændt en Gang i de sidste 100 Aar.

X.

Det er bevist, at Hr. Alberti i større Udstrækning end f. Eks. Provisoristen, Professor Nellesmann, har gjort Indgreb i Københavns kommunale Selvstyre.

XI.

Det er bevist, at Hr. Alberti gennem sin Censor langt, langt mere haardhændet end Nellesmann, Goos og Rump har haandhævet den forældede, mod alle demokratiske Principer stridende Teatercensur.

XII.

Det er bevist ved egen Tilstaaelse, at Justitsminister Alberti „straks smeltede“, da en halvgammel, men velskabt Varietedame søgte Audiens for — trods Politidirektørens Forbud — at erholde Tilladelse til at optræde i København.

XIII.

Det er ved egen Tilstaaelse og Sagens øvrige Dokumenter bevist, at Alberti i Modstrid med tidligere Praksis og imod Sundhedskollegiets Indstillinger ganske vilkaarlig og uden Hensyntagen til Alder eller Dygtighed har udnævnt en Del Distriktslæger, som stod i intim Forbindelse med adskillige af hans Ministerkolleger.

XIV.

Det er bevist, at en Fru N. N. forgæves søgte Skilsmissebevilling gennem sin Sagfører. Hun fik Nej. Saa antichambrede hun hos Justitsministeren. Atter Nej. Da gav en erfaren Mand hende det Raad at henvende sig til Albertis tidligere Fuldmægtig, Sagfører Mandal-Bertelsen, der i sin Tid købte Albertis Sagførerforretning. Hun fulgte Raadet, og 14 Dage efter blev Skilsmissebevillingen bevilget af Justitsminister Alberti.

XV.

Det er bevist, at Hr. Alberti ikke alene afviste hæderlige og ansete Folk, som klagede over Kolding-Hansens Misbrug af sin Sagførermyndighed, men endog lod disse Mænd sætte under Tiltale for falske Klagemaal. Resultatet blev, at Domstolene frifandt

de Tiltalte, og endyderligere blev Kolding-Hansen nødt til at nedlægge sit Mandat som kongevalgt Landstingsmand, fordi han havde gjort sig skyldig i en saa graverende Aagerforbrydelse, at han i Tilfælde af Sagsanlæg vilde være ikendt Bøder fra 4000—20,000 Kr. — At Kolding-Hansen ikke er bleven sat under Tiltale, behøver vel ikke at fremhæves.

XVI.

Det er bevist, jfr. „Politiken“s dokumenterede Fremstilling, at Hr. Alberti har benyttet sin embedsmandsmæssige Bevillingsmagt til at fremkalde værdiskabende Foretagender, hvis økonomiske Fordele han selv deltager i Nydelsen af.

Hr. Alberti har nemlig betydelige Grundinteresser i Ordrup i umiddelbar Nærhed af den projekterede Væddeløbsbane. Ja, en af Albertis Ejendomme (Matr. Nr. 15 b) erhverves af ham netop paa den Tid, da Spørgsmaalet om Lotteribevilling og dermed følgende Væddeløbsbane ligger i hans Haand — August-December 1906. I December 1906 bevilger Hr. Alberti Landbrugslotteriet, som danner det uundværlige Grundlag for Væddeløbsbanen i Ordrup (jfr. Albertis Udtalelse ²⁹/₁₀ 07).

Den ved Bevillingen skabte Væddeløbsbane hæver paa flere Maader Værdien af de omliggende Grunde,

ganske særlig de Albertiske: *dels* i al Almindelighed ved at fremkalde Liv og Foretagsomhed om de hidtil døde Arealer, *dels* gennem de mange tilknyttede Foranstaltninger, bl. a. en ny Sporvej og det ny Vejnæt, hvortil Udgifterne for største Delen bæres af Væddeløbsselskabet — 3: altsaa for Landbrugslotteriets Penge —, skønt Vejene væsentligst er til Fordel for de Albertiske Grunde.

XVII.

Paa den sjællandske Bondestands Sparekasses Generalforsamling har Gaardejer H. P. Olsen, Hjem-sømagle, flere Gange anket over, at Hr. Alberti havde anbragt mange af Sparekassens Penge i sine egne Ejendomme i Jægersborggade, hvilke Ejendomme i 1905 afhændtes med et Tab af over $\frac{1}{2}$ Million Kroner for Alberti og Medejere.

Vel har Alberti paastaat, at Sparekassens Penge blev trukket ud i 1899, og at Sparekassen altsaa ingen Tab led ved det i 1905 stedfundne Krach. Men $\frac{21}{8}$ 1899 blev der tinglyst en Partialobligation paa 500,000 Kr. til Ejere, der „repræsenteres af Formanden for den sjællandske Bondestands Sparekasse“. Som man ser, bestod der et nært Forhold mellem denne Partialobligation og Bondestandens Sparekasse.

XVIII.

Den 29. Juli 1897 købte Hr. Alberti „Dyssegaard“ ved Lyngbyvejen og indrettede der et stort Teglværk. Den $\frac{9}{3}$ 1898 tinglæstes en Partialobligation paa 150,000 Kr., udstedt af A. Alberti til Hr. N. Chr. Thøiring, der er Fuldmægtig i Bondestandens Sparekasse og ganske ubemidlet.

Overfor disse Oplysninger, som Borgbjerg fremkom med i Folketinget, havde Justitsministeren ikke et eneste Ord til Svar.

Det var altsaa bevist i Vinter, at Alberti ikke var i Besiddelse af den kvalificerede og ubestridte Hæderlighed, som burde være en absolut Betingelse for at være Justitsminister.

Det var bevist, at Hr. Albertis Administration var en Skamplet paa vort offentlige Liv. I sine Rigsdagstaler bevægede han sig paa Grænselinien mellem bevidst og ubevidst Usandhed. Ved Bortgivelsen af Biografteater-Bevillingen og ved det Forhold, der bestaar mellem hans Grundspekulationer og Væddeløbslotteriet, rykkede han ind over Grænsen af Straffelovens § 141 :

— „Misbruger en Embedsmand i andre Tilfælde end de ovenfor nævnte sin Embedsstilling til egen Fordel eller til at foretage noget, hvorved Private

eller det Offentliges Rettigheder krænkes, straffes han, forsaavidt Gærningen ikke efter sin øvrige Beskaffenhed medfører større Straf, med Bøder, simpelt Fængsel eller Embedsfortabelse“.

Ved den aarelange Udsættelse af Johannes Hansens Fængselsstraf overtraadte han Straffelovens § 131:

„Naar en Embedsmand, som ifølge sit Embede skal virke til Straffemagtens Haandhævelse, med Forsæt — foretager — noget — for at forskaane nogen for at udstaa den ham paalagte Straf, straffes han, forsaavidt Gærningen ikke efter sin øvrige Beskaffenhed medfører større Straf, med simpelt Fængsel, Embedsfortabelse eller under formildende Omstændigheder med Bøder.“

Den offentlige Menings Dom over Adler Alberti blev udtrykt i nedenstaaende Udtalelse som *Herman Trier* fremkom med i Folketinget den 30/10 1907:

— „Inden Forhandlingerne slutter, ønsker jeg, som Udtryk for min Mening om, *hvad Hensynet til vort borgerlige Livs Sundhed og selve Ministeriets Velfærd kræver*, at opfordre Ministeriets Chef til med fast Haand at udskille den Del af sit Kabinet, hvis Forbliven der vil i den offentlige Bevidsthed Landet over udenfor Regeringspartiet og, saa vidt jeg skønner, indenfor dette kaste det Skær over Regeringen som Helhed, at den

holder Haanden over en Administration, der i sit Væsen paa afgørende Punkter er et reaktionært og i sin Fremgangsmaade et vilkaarligt personligt Regimente. Jeg anser Justitsministerens Afgang for uafviselig nødvendig, *hvis ikke for meget skal staa paa Spil*. Hans Forbliven ved Magten vil virke demoraliserende i Befolkningen, i Ministeriet og i Rigsdagen. Dette er mit Resultat af 6 Aars Iagttagelser.“

Trods alt det foreliggende sagde J. C. Christensen god for Alberti. Han mente, at det, der var fremkommen, ikke gav ham nogensomhelst Grund til at misbillige Albertis Administration.

Og da Alberti endelig i Juli Maaned søgte sin Afsked, blev han udnævnt til Gehejmekonferensraad. Derved skulde det slaas fast, at Alberti ikke alene var en hæderlig Mand, men en Mand, der i sjælden Grad havde gjort sig fortjent af Konge og Land.

MILLIONTYV

5*

Tirsdag den 8. September vandrede Gehejme-konferensraad Alberti under *Sukkenes Bro*, drejede om Hjørnet og gik ind i Raad- og Domhuset. Der var tilsyneladende intet usædvanligt at se paa ham. Holdningen var rank, og han smilte venligt til Folk, der hilste ham. Han traadte ind i Opdagelsespolitiets Lokale. Betjentene fo'r tilvejs og hilste ærbødigt paa deres gamle foresatte. Hans Ekscellense ønskede gjerne at tale med Politiinspektør Henrik Madsen. Der blev svaret, at Inspektøren ikke var tilstede.

Naa ja, -- bemærkede Alberti -- saa lad mig tale med Souschefen.

Han vistes ind i Overbetjent Jacobsens lille Kontor, Døren lukkedes, men endnu førend Ekscellensen havde sat sig paa den Stol, Overbetjenten stillede til hans Raadighed, sagde han følgende :

Det er en Anmeldelse. Jeg har gjort mig skyldig i Falsk og Bedrageri for meget betydelige Beløb. Vil De være saa venlig at tage Rapport over mig.

Saa rakte han Overbetjent Jacobsen et Dokument,

der bestod af en Del sammenhæftede Papirer. Paa disse Papirer var opført Numrene paa Kreditforeningsobligationer til et Beløb af ca. 9 Millioner Kroner. Det var et Depositumsbevis, udstedt af de to Privatbankdirektører Larsen og With. Og saa sagde Alberti:

--- Dette Bevis er falsk, jeg har efterskrevet Direktørernes Navne.

Overbetjenten nedskrev saa en kort Rapport, der i det væsentlige gik ud paa følgende: I 1894 havde Alberti bedragerisk tilegnet sig store Summer af den sjællandske Bondestands Sparekasses og Eksportforeningens Midler. For at dække Bedragerierne havde han i en Del Aar spekuleret i oversøiske Papirer, navnlig i Guldmineaktier. Men han havde stadig været uheldig, saaledes at han tabte Millioner, ca. 14 à 15. Sparekassen var bedraget for ca. 10 Millioner, Eksportforeningen for ca. 4. Lidt efter afgav han den udførlige Tilstaaelse til Politiinspektøren og blev saa ført ned i Arresten.

I 1890 døde gamle Alberti. Som Kandidat til Formandspladsen i den sjællandske Bondestands Sparekasse mødte Adler Alberti frem. Det var dog ikke uden Kamp, at han blev valgt. En Del radikale Bønder, der hørte til Sparekassens Tillidsmænd, mente med rette, at man ikke kunde anse unge Alberti for

Venstremænd. Og de holdt nu paa det gamle Ord: Venstres Mænd paa Venstres Pladser. Paa Generalforsamlingen stillede den senere Landbrugsminister Ole Hansen, der dengang var Hørupper, et Forslag om en udvidet og skærpet Kontrol med Sparekassen. Han hævdede, at den tidligere Kontrol altfor stærkt havde hvilet paa det personlige Tillidsforhold, der herskede mellem den afdøde Formand og Sjællands Bønder. Der skulde Tid til, at et saadant Tillidsforhold erhvervedes. Derfor burde Kontrollen udvides. Imod Vedtagelsen af dette Forslag, der vilde have hindret Albertis Bedragerier, optraadte med stor Skarphed unge Aiberti. Forslaget blev forkastet, og med stor Majoritet valgtes Adler Alberti til Formand.

Senere blev Ole Hansen Albertis nærmeste politiske Fælle. Han blev Næstformand i Bondestandens Sparekasse og har aldrig siden stillet Forslag om at skærpe Kontrollen i Bøndernes Sparekasse.

Det var ved tredje Behandling af Finansloven, at J. C. Christensen gik i Kavtion for Alberti.

I Tilslutning til en Række Artikler i „Politiken“ dokumenterede Folketingsmand Birck Forholdet mellem Albertis Grundspekulationer og Landbrugslotteriet, og saa stillede Birck følgende Spørgsmaal:

— Jeg spørger Konsejlspræsidenten: Kan han billige disse Ting? Mener den højtærede Konsejlspræ-

sident, at han, naar Hensyn skal tages til Landets Interesse, til Kravet om god Administration, til det Eksempel, der skal gives Embedsmænd, og som skal gives i den Kamp for offentlig Forretningsmoral, der skal rejses og føres igennem i dette Land, kan billige disse Ting, og kan han i Længden sidde sammen med en Justitsminister, hvis Administration er dømt?

Herpaa gav J. C. Christensen følgende Svar:

.. Det ærede Medlem har ikke ført Bevis for sine Paastande, og han kommer ikke uden om den Kendsgerning ved at stille Spørgsmaal til mig. Den Forhandling, her har været ført, har ikke givet mig nogen-
somhelst Grund til Misbilligelse overfor min Kollega eller hans Administration.

Og han forblev ved denne mærkelige Opfattelse efter at Birck havde holdt et ildflammende Foredrag, i hvilket han blandt andet sagde følgende: --- „Den højtærede Konsejlspræsident ønsker Beviser. Vil den højtærede Minister være saa elskværdig at sige for hvad. Er der ikke netop her i Salen ført Bevis for Forkærligheden for Oscar Køhler? Vil den højtærede Konsejlspræsident nægte det?

Vil han nægte, at Justitsministeren har benyttet sin Magt til at hindre Johannes Hansens Afsoning af den ham idømte Straf? Behøves der yderligere Bevis for det?

Behøves der noget Bevis for, at Ministeren har givet en Biografteater-Bevilling, uden at tage Afgift deraf til Fordel for Staten, til den unge Hennings og Fru Køhler?

Behøves der noget Bevis for det, som det ærede Medlem for Københavns 5. Valgkreds (Borbjerg) oplyste, at Ministeren har bevæget sig paa Grænsen af bevidst Usandhed?

Behøves der noget Bevis for, at der blev lagt Sag an mod de Klienter, der klagede over Kolding-Harsen?

Behøves der Bevis for, at Landbrugslotteri-Koncessionen er givet, uden at der foreligger Erklæring fra Landbrugsministeriet? Behøves der noget Bevis for, at Overskudet af Lotteriet er pantsat? Behøves der noget Bevis for, efter at vi har hørt den højtærede Justitsminister, at han er interesseret i Grundene derude. Og hvis dette ikke er nok, saa er her et Pund Beviser, som staar til Disposition, hvis den højtærede Konsejlspræsident vil nedsætte en Kommission. Disse Beviser bestaar i følgende:

Der er tre Mænd, der tilbyder Vidneforklaring. Den ene tilbyder under Ed at afgive Vidnesbyrd for en Kommission, eller hvor det nu skal være, angaaende Forholdet mellem den ædle Hesteavl, Clauson-Kaas og Væddeløbslotteriet. Den anden vil afgive

edelig Forklaring angaaende Samtaler, der er førte desangaaende. Og den tredje, en Landstingsmand, vil give Meddelelse angaaende Forholdet ved Arealerne derude. Der er endvidere følgende Bevismateriale: Kort over Holmegaard og Væddeløbsbanen, et Udstykningskort over Holmegaard og Hyldegaard, Udskrift af Dr. Mollerups Skøde paa Holmegaard, Udskrift af Panteattest paa Mtr. Nr. 7 a, Udskrift af Skøde til Justitsministeren paa „Mineslyst“, to Arealattester, Udskrift af Kontrakt mellem „den ædle Hesteavl“ og Væddeløbsbanen, Meddelelse om Udskrift af Pantebøger, den kgl. Koncession paa Landbrugslotteriet, Indbydelse til Tegning af Partialobligationer og Pantsættelsen i Grundejersbanken af dette Lotteris Overskud, fremdeles en Annonce, og Hr. Ulf Hansens Erklæring, og endelig en lille Ting til, jeg ikke vil nævne her idag.

Disse Beviser staar til den højtærede Konsejlspræsidents Raadighed, hvis han vil undersøge dem sammen med uvillige Mænd. Hvis den højtærede Minister vil det, saa vil han det rette; hvis han ikke vil det, saa har den højtærede Konsejlspræsident gjort sig til Justitsministerens Medskyldige og vist, at 20 Aars Deltagelse i det offentlige Liv har ødelagt ham i den Grad, at han ikke længere kan kende Forskel paa Godt og Ondt.

I Juni Termin beder Justitsminister Alberti den daværende Finansminister, Hr. J. C. Christensen om et Laan paa halvanden Million Kroner til Sparekassen af Statskassens Midler. Hr. Christensen gik gladelig ind herpaa og forstrakte Kassen med Beløbet mod behørig Sikkerhed i Panteobligationer. Det vidner om en næsten utrolig Naivetet, at Hr. Christensen ikke fik Mistanke til Alberti ved denne højst mærkelige Anmodning. Hr. Christensen kendte selvfølgelig Kassens Regnskaber og vidste altsaa, at den ejede ikke mindre end $9\frac{1}{2}$ Million Kroner i Kreditforeningsobligationer, og en Finansminister maa da for Pokker vide, at Nationalbanken aldrig vilde sige nej til et Laan mod sli­g udmærket Sikkerhed. Endvidere maatte han vide, at Kassen havde næsten halvanden Million inde­staaende som Indlaan i Banker.

Det saa dog højst mistænkeligt ud, at Alberti ikke skaffede Pengene i en almindelig Bank. Men Hr. Christensen foretog ikke nogensomhelst Undersøgelse af Albertis Forhold til Sparekassen. Nej, Hr. Christensen gjorde kun et: han spurgte Alberti, om hans private Forhold var i Orden, og da Alberti ganske rolig svarede: alt i Orden, saa fik han Pengene mod Sikkerhed.

Det er sandelig et tungt Ansvar, der paahviler Hr. Christensen i denne Sag. Nationalbanken og Privat-

banken havde standset Albertis og Sparekassens Kredit. De havde krævet maanedlige Afdrag og ikke kunnet erholde dem. Saa gik Alberti til Statskassen og fik halvanden Million for endnu i et Par Maaneder at kunne fortsætte sin Spekulation i Guldmineaktier. Og nu i den sidste Maanedstid rettede „Politiken“ og „Social Demokraten“ daglig stærke Angreb paa Alberti. Der blev sagt, at Sparekassens Regnskab var urigtigt, at store Banklaan slet ikke stod opført i Regnskabet, og det antydedes mer end tilstrækkeligt, at den Erklæring, som Revisoren havde set om, at ca. 9 Mill. Kroner i Kreditforeningsobligationer henlaa ubelaante og til fri Raadighed for Sparekassen, — at denne Erklæring ikke kunde være udstedt af Privatbanken. Hr. J. C. Christensen gjorde slet ingen Ting, skønt Albertis Laanebegæring, efter at ovenstaaende var oplyst, maatte forekomme ham dobbelt mistænkelig.

Nej, Hr. Christensen gjorde kun to Ting: han indstillede Alberti til Ekscellensetitlen og skaffede ham 6000 Kr. aarlig i store nordiske Telegrafsekskab.

J. C. Christensen forstod — efter Arrestationen — slet ikke den Stemning, der trindt om i Landet rejste sig mod hans Forbliven ved Magten. I alle Regeeringsorganerne lød det enstemmigt:

Det passerede vil ingen Indflydelse faa paa Ministeriets Stilling og Sammensætning.

Først da Grev Raben-Levetzau i Lørdags, 12. Sept., indgav sin Dimission, opdagede J. C. Christensen, at der maatte gøres noget, og paa hele Ministeriets Vegne indgav han Begæring om Dimission, og i den nærmeste Fremtid skal Rigsdagen saa indkaldes. Saa vil rimeligvis J. C. Christensen forlange et Tillidsvotum af Reformpartiet og de Moderate, og der er saamænd ingen Tvivl om, at Flertallet atter denne Gang lystre J. C. Christensens Ordre. Saa skaffes der en ny Udenrigsminister, hvad der vel ikke kan være saa vanskeligt, og saa tager Jens Christian fat paa den store Forsvarssvindel. Men det kunde dog gerne være, at han her gjorde Regning uden den egentlige Vært, den danske Vælgerbefolkning. Omgangen med Alberti har politisk og moralsk fuldstændig demoraliseret Reformpartiet.

Men naar Undersøgelsen mod Alberti i Løbet af Vinteren er tilende, saa er der tillige oplyst saa meget om den i al sin Naivetet højst letsindige Tillid, som Christensen trods alt nærede til Alberti, — at Vælgernes Masse svigter den bondesnu Degn fra Stadil.

Den forhenværende Landbrugsminister Ole Hansen har dog haft saa megen Forstaaelse af Situa-

tionens Alvor, at han har indgivet Ansøgning om Fritagelse for Stillingen som landbrugskyndig Nationalbankdirektør.

Nølende, tilsidst nødtvungen indgav Ministeriets Chef Lørdag den 12. September Dimissionsbegæring. Men ved et Møde Dagen efter i Kolding synes det, som Ministeriet atter har fattet Mod. I hvert Fald sagde Hr. Sigurd Berg bl. a. følgende:

Men naar vore Modstandere, fordi Alberti er bleven afsløret som en Svindler og Bedrager, vil bruge dette mod Partiet, da skal der protesteres herimod; thi det er en fuldstændig utilbørlig Fremgangsmaade, Ulykken kom uventet for alle Lejre.

Men Mandag d. 14. udstedte Hr. J. C. Christensen et Manifest til Vælgerne i Ringkøbingkresen. Han aflægger deri en Tilstaaelse, der vel ikke er fuldstændig omfattende, men desuagtet af en saadan Art, at den maa virke sønderknusende paa alle dem, der har troet, at J. C. Christensen var en sandfærdig og ærlig Politiker. Han maa nemlig indrømme, at han sidste Vinter havde hørt fortælle, at den sjællandske Bondestands Sparekasse havde en stor Gæld i Nationalbanken, som ikke kunde ses paa Sparekassens Regnskab. Men desuagtet søgte han ikke paalidelige Oplysninger, men nøjedes med at spørge Alberti, der selvfølgelig gav ham en Sludder

for en Sladder. Ja, da Alberti bad ham om, at det tidligere berørte Millionlaan af Statskassen skulde holdes hemmeligt, saa rettede han sig derefter, skønt en saadan Anmodning maatte forekomme ham meget mistænkelig. Hele Regeringspressen har tilsyneladende troet paa Albertis Influenza. J. C. Christensen gjorde intet for at rive dem ud af denne Vildfarelse; først nu maa han indrømme, at Angrebene i Rigsdagen havde gjort det klart, at Alberti maatte udtræde af Ministeriet. Det vilde have været mere sandhedskærligt, om J. C. Christensen havde meddelt Regeringspressen, at Historien med Albertis Sygdom var et tomt Paaskud.

Saa græder Christensen lidt og taler om, at han har været for godtroende, og at han ikke har troet, at der var noget *virkeligt* ivejen med Alberti. Det vil sagtens sige, at han tænkte, at Alberti nok havde foretaget nogle tvivlsomme Regnskabsposterings, for at bruge et mildt Udtryk, men at intet kunde bevises.

Til Trods for disse indgribende Indrømmelser tænker J. C. Christensen nu som før, at hans Plads er i Venstres Rækker, og han lader skimte, at han ikke er uvillig til atter at blive Minister.

D'Herrer fungerende Ministre skal dog ikke være saa sikre paa, at det atter vil lykkes dem at komme

op paa Taburetterne. Der er Tegn og underlige Geringer, som tyder paa, at der er Vaklen indenfor Regeringspartiet. Ganske vist, „Aalborg Amtstidende“ gentager atter og atter: Partiet bør sende J. C. Christensen tilbage til Regeringen. Men samtidig har en Mand som Holger Begtrup, der har Ord for at have en enestaaende Evne til at føle det danske Folks Puls, sagt følgende:

— Vi er intet Folk af Kæltringer, men vi er for at bruge Grundtvigs Ord et dumt Folk. Og saa har vi alt for ofte brugt Magten paa urette Vis. Ministeriet burde i højere Grad, end sket var, gaaet i Spidsen for Frihedsudviklingen.

— Og saa siger han det forløsende Ord:

— *Der er kommet Skarn i Madfadet!*

Men lad os vende tilbage til Alberti. Noget nyt er der i de sidste Dage ikke fremkommet om hans Bedragerier, og det vil overhovedet tage rum Tid, rimeligvis Maaneder, inden noget paalideligt bliver oplyst i Detailler. Det sidste Forhør strakte sig over en Time. Assessor Schou vilde gærne vide, hvorledes den store Bedragerihistorie efterhaanden havde udviklet sig. Der kom ikke meget ud af det Forhør. Atter og atter erklærede Alberti, at hans Hukommelse var bleven meget svækket, siden han i Vinter havde haft Influenza. Han havde overhovedet ikke

saa nøje overvejet sine bedrageriske Handlinger. Han fik en eller anden Idé, der kunde skaffe ham Penge, og saa forfalskede og bedrog han uden at tænke nøjere derover. Iøvrigt har Assessor Schou udtalt sig paa følgende Maade om Alberti :

Dette med den svigtende Hukommelse møder man jo næsten hos alle Arrestanter, men jeg tør ikke benægte, at Alberti virkelig har ondt ved at huske Enkelthederne i sine Forbrydelser. Iøvrigt er han jo i det hele noget vanskeligere at have med at gøre end almindelige Arrestanter, og skulde hans Hukommelse vedblivende vise sig at være meget svækket, vil det muligvis besværliggøre Undersøgelsen noget. ——— I det hele herskede der den forfærdeligste Uorden i Albertis Privatkantor i Bondestandens Sparekasse. Alt laa hulter til bulter, alle mulige Papirer, Regninger, Overslag, Forretningsbreve og private Breve mellem hinanden i Stabler og Dynger. Det er ikke let at komme igennem det altsammen og føre hver Ting paa sin rette Plads, navnlig ikke naar Alberti selv ikke kan yde nogen sikker Vejledning. Imidlertid er det klart nok, at Sparekassen, Smøreksperten og de engelske Veksler har været anvendte i en Svikmølle, der var i stadig Bevægelse. — —

Endvidere er i disse Dage Registreringen af Fallenten Peter Adler Albertis Ejendele paabegyndt. Under

Forretningen fremlagdes en Ægtepagt, af hvilken det fremgaar, at Fruen ejer Størstedelen af det kostbare Indbo. Dog var Alberti Selvejer af Herreværelsets Møblement, deriblandt et pragtfuldt Chatol. Endvidere tilhørte ham en Del Sølvgenstande, Kandelabrer o. s. v.

— — Det er paa dette Tidspunkt ganske umuligt at stille J. C. Christensens og de andre Ministres politiske Horoskop. Derimod staar Albertis Fremtid ret skarpt i Konturerne. Der er ingensomhelst Anledning til at føle den allermindste Medlidenhed med denne storslaaede Bondefanger. Han har sørget for, at han ingen Nød kommer til at lide, naar han i en Alder af 60 Aar slipper ud af Forbedringshuset. Det er naturligvis altid ubehageligt at sidde aarevis i Encelle, men man kan være rolig for, at der vil blive taget et vist Hensyn til en saa celeber Forbryder som den tidligere Justitsminister. Saa aabnes endelig Fængslets Porte for ham, og han rejser ned til Sydfrankrig eller Rivieraen for i Ro og Fred at tilbringe Resten af sine Levedage. Hans sidste Hustru er ikke alene smuk og elskværdig, men har tillige Særformue, der giver en halv Snes Tusind i aarlig Indtægt. Og alt taler for, at Alberti yderligere — ret paa Bondefangervis — har stukket til Side et Hundredtusind eller saa. Et er sikkert, at i saa Fald skal

selv den snedigste Forhørsdommer ikke vriste Sandheden ud af Alberti. Det er muligt, at han vil nøjes med at plante Kaal i en stille Landsby eller maaske fra Tid til anden forsøge et lille Kup i Monte Carlo. Herhjemme kan han naturligvis ikke mere slaa sig op som Forretningsmand. Hans storslaaede Bondefangerfif er uigenkaldelig opdaget i Danmark, men det er saamænd ikke umuligt, at han om fire à fem Aar kan slaa sig op mellem franske Bønder og Smaakøbmænd. Her endte han som Milliontyv. Havde han levet under større Forhold, var han maaske endt som Milliardtyv!

..... — Den 6. Oktober er der Festmiddag i Anledning af, at Studenterne fra 1868 fejrer deres 40aarige Studenterjubilæum. Det havde været min Hensigt at holde en lille Albertitale. Uheldigvis har Alberti faaet Forfald. Derfor udsendes denne lille Bog.

